

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

Intarpas

ECB EKSPERTŲ MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS EURO ZONAI

Remdamiesi 2008 m. vasario 14 d. turėta informacija, ECB ekspertai numatė euro zonos makroekonominę raidą¹. Numatoma, kad 2008 m. metinis realusis BVP vidutiniškai augs 1,3–2,1%, o 2009 m. – 1,3–2,3%. Bendras SVKI 2008 m. turėtų vidutiniškai didėti 2,6–3,2 %, o 2009 m. – 1,5–2,7 %.

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, valiutų kursų, naftos kainų ir fiskalinės politikos

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, naftos ir ne energetikos žaliavų kainų grindžiamos rinkos lūkesčiais (galutinė duomenų įtraukimo data – 2008 m. vasario 14 d.). Kalbant apie trumpalaikes palūkanų normas, t. y. 3 mėn. EURIBOR, rinkos lūkesčiai apskaičiuojami pagal išankstinių sandorių normas paskutinę duomenų įtraukimo dieną, atvaizduojančias pajamingumo kreivę tuo momentu. Pagal šias normas 2008 m. numatomas vidutinis palūkanų lygis – 4,2 %, o 2009 m. – 3,5 %². Ši prielaida yra tik techninio pobūdžio. Rinkos lūkesčiai dėl euro zonos 10 m. trukmės vyriausybės obligacijų nominaliojo pajamingumo leidžia tikėtis, kad 2008 m. pajamingumas bus vidutiniškai 4,3 %, 2009 m. – 4,5 %. Į pagrindinį prognozių variantą taip pat įtraukta prielaida, kad prognozės laikotarpiu bankų ilgalaikių skolinimo palūkanų rizikos premijos parodys pastaruoju metu padidėjusį rizikos vertinimą finansų rinkose. Pagal ateities sandorių rinką 2 savaitių laikotarpiu (iki galutinės duomenų įtraukimo datos), 2008 m. numatoma vidutinė metinė naftos kaina yra 90,6 JAV dolerio, o 2009 m. – 89,1 JAV dolerio už barelį. Daroma prielaida, kad ne energetikos žaliavų kainos JAV doleriais 2008 m. vidutiniškai pakils 12,7 %, o 2009 m. – 6,1 %.

Daroma techninė prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai prognozės laikotarpiu nesikeis ir bus tokie, kokie vidutiniškai buvo 2 savaites iki galutinės duomenų įtraukimo datos. Remiantis tokia prielaida, numatomas 2008 m. euro ir JAV dolerio kursas yra 1,47, 2009 m. – 1,46, o numatomas euro efektyvusis kursas 2008 m. yra vidutiniškai 3,6 % didesnis už vidutinį 2007 m. kursą, o 2009 m. – 0,2 % mažesnis už vidutinį 2008 m. kursą.

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos atskirų euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais. Jos apima visas politikos priemones, kurias jau patvirtino parlamentas arba kurios išsamiai apibrėžtos ir greičiausiai bus patvirtintos.

Prielaidos dėl tarptautinės ekonominės aplinkos raidos

Manoma, kad lėtesnis ūkio augimas JAV ir kai kuriose išsivysčiusiose šalyse, taip pat nulemtas ir finansinių neramumų, smukdys pasaulio ekonomikos augimo perspektyvas. Vis dėlto numatoma didesnė vidaus paklausa kylančiose ekonomikose ir dėl didelių žaliavų kainų susidariusios geresnės prekybos sąlygos žaliavas eksportuojančiose šalyse turėtų sušvelninti bendrą paklausos sumažėjimą. 2007 m. realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų didėjo 5,7 %. Numatoma, kad 2008 m. pastarasis augimas sulėtės iki 4,6 %, bet 2009 m. vėl nuosekliai spartės. Prognozuojama, kad euro zonos išorės eksporto rinkų augimas nuo 6,2 % (2007 m.) sulėtės iki 5,5 % (2008 m.), o 2009 m. atsigaus ir bus 6,2 %.

¹ ECB ekspertų makroekonominės prognozės papildo Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozės, kurias du kartus per metus kartu rengia ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertai. Rengimo metodai atitinka Eurosistemos ekspertų makroekonominė prognozių rengimo metodus, aprašytus „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn. Kadangi su prognozėmis yra susijęs neapibrėžtumas, pateikiamos kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Jos pagrįstos skirtumu tarp faktinių rezultatų ir keleto ankstesnių metų prognozių. Ribos yra dvigubai platesnės už šių skirtumų vidutinę absoliučią vertę. Tačiau dabartinėmis aplinkybėmis gali būti, kad dėl pokyčių finansų rinkose su prognozėmis susijęs neapibrėžtumas yra didesnis negu įprastai.

² Rinkos lūkesčiai, apskaičiuojami pagal ateities sandorių normas, gali truputį skirtis nuo EURIBOR ateities sandorių normų. Žr. metodinę pastabą 2007 m. kovo mėn. ECB mėnesinio biuletenio interpe *ECB ekspertų makroekonominės prognozės euro zonai*.

Numatomas realiojo BVP augimas

Dvejus metus euro zonos realiojo BVP augimo tempas buvo didesnis už potencialaus augimo įvertį, tačiau numatoma, kad 2008 m. euro zonos realusis BVP didės lėčiau. Tam įtakos turės išorės paklausos raida, besitęsiantys finansiniai neramumai ir pakilusios žaliavų kainos. 2007 m. vidutiniam metiniam realiojo BVP augimui pasiekus 2,6 %, numatoma, kad 2008 m. jis sumažės iki 1,3–2,1 %, o 2009 m. – 1,3–2,3 %. Numatomas sulėtėjimas rodo prognozuojamą lėtesnį tiek eksporto, tiek vidaus paklausos augimą. Euro zonos eksportą mažina numatoma silpnėjanti užsienio paklausa ir praeityje kilęs euro kursas. Mažėjant pelnui ir dėl griežtesnių finansavimo sąlygų, turėtų mažiau didėti investicijos. Numatoma, kad privačiam vartojimui įtakos turės nepalanki žaliavų kainų raida, o tai paveiks realiąsias disponuojamąsias pajamas.

A lentelė. Makroekonominės prognozės euro zonai

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)^{1,2}

	2007	2008	2009
SVKI	2,1	2,6–3,2	1,5–2,7
Realusis BVP	2,6	1,3–2,1	1,3–2,3
Privatus vartojimas	1,6	1,1–1,7	1,0–2,4
Valdžios sektoriaus vartojimas	1,9	1,1–2,1	1,0–2,0
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	4,6	0,5–3,1	0,2–3,4
Eksportas (prekės ir paslaugos)	5,7	2,6–5,6	3,1–6,3
Importas (prekės ir paslaugos)	4,9	2,0–5,4	2,9–6,3

¹ Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pateikta pagal dėl darbo dienų skaičiaus pakoreguotus duomenis. Į numatomą eksporto ir importo raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

² Į prognozes įtrauktos Kipras ir Malta kaip euro zonos dalis, nustatant 2008 m. ir 2009 m. prognozių ribas. 2008 m. pokyčiai (procentais) apskaičiuoti imant euro zoną, įskaitant Kiprą ir Maltą jau 2007 m. Kipro ir Maltos dalys sudaro apie 0,2 % ir 0,1 % euro zonos BVP atitinkamai.

Numatoma kainų ir sąnaudų raida

Inflacijai 2008 m. sausio mėn. pakilus iki 3,2 %, numatoma, kad 2008 m. bendras SVKI turėtų vidutiniškai didėti 2,6–3,2 %. Didelė metinė infliacija 2008 m. daugiausia sietina su kylančiomis energijos ir maisto kainomis. Remiantis dabartinėmis energijos ir maisto ateities sandorių kainomis, tikimasi, kad 2008 m. pasaulinių žaliavų kainų spaudimas sumažės. Kalbant apie vidaus kainų spaudimą, prognozės pagrįstos lūkesčiais, kad 2008 m. darbo užmokesčio augimo tempas truputį padidės dėl kolektyvinių susitarimų kelti darbo užmokestį, ypač viešajame sektoriuje. Tikimasi, kad dėl to labiau augs vienetinės darbo sąnaudos, kadangi numatoma, kad 2008 m. darbo našumas ir toliau beveik nesikeis. Vis dėlto numatoma, kad stipresnio vienetinių darbo sąnaudų spaudimo didinantį poveikį 2008 m. kompensuos mažesnės pelno maržos dėl silpnescio aktyvumo perspektyvų. Numatoma, kad 2009 m. infliacija bus 1,5–2,7 %. Ši prognozė grindžiama prielaida, kad 2009 m. darbo užmokesčio augimas bus iš esmės stabilus.

Palyginimas su 2007 m. gruodžio mėn. prognozėmis

Palyginti su 2007 m. gruodžio mėn. ECB mėnesiniame biuletenyje paskelbtomis Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, numatytos žemesnės realiojo BVP augimo 2008 m. ir 2009 m. ribos, atsižvelgiant į numatomas mažesnes euro zonos užsienio paklausos poveikį, didesnę žaliavų kainų spaudimą ir finansų rinkos pokyčių įtaką.

Numatytos didesnės vidutinio metinio bendro SVKI augimo 2008 m. ir 2009 m. ribos, daugiausia dėl didesnio energijos ir maisto kainų kilimo ir lūkesčių, kad darbo sąnaudų spaudimas bus šiek tiek didesnis, negu numatyta 2007 m. gruodžio mėn. prognozėse.

B lentelė. Palyginimas su 2007 m. gruodžio mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2007	2008	2009
Realusis BVP – 2007 m. gruodžio mėn.	2,4–2,8	1,5–2,5	1,6–2,6
Realusis BVP – 2008 m. kovo mėn.	2,6	1,3–2,1	1,3–2,3
SVKI – 2007 m. gruodžio mėn.	2,0–2,2	2,0–3,0	1,2–2,4
SVKI – 2008 m. kovo mėn.	2,1	2,6–3,2	1,5–2,7

© Europos centrinis bankas, 2008 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, D60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija

Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija

Telefonas: +49 69 1344 0

Faksas: +49 69 1344 6000

Interneto svetainė: <http://www.ecb.europa.eu>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.